

Nr 194.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till grunder för tillfällig löneförbättring under ecklesiastikåret 1925—1926 åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster; given Stockholms slott den 13 mars 1925.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Olof Olsson.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Olsson anför:

Jag anhåller nu att få anmäla frågan om beredande av tillfällig löneförbättring under ecklesiastikåret 1925—1926 åt de präster, som fått sina löneförmåner reglerade i enlighet med 1910 års prästerliga avlöningslagar.

De grundläggande författningsbestämmelserna rörande den till prästerskapet utgående tillfälliga löneförbättringen återfinnas i den efter riksdagens och kyrkomötets hörande utfärdade lagen den 19 november 1920 (nr 842) angående tillfällig löneförbättring åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster.

I denna lag stadgas, att till i nyreglerade pastorat anställda kyrkoherdar, komministrar och ständiga adjunkter ävensom till kontraktsprostar skall jämlikt av Konung, riksdag och kyrkomöte beslutade grunder samt enligt av Konungen utfärdade närmare bestämmelser utgå tillfällig löneförbättring för ecklesiastikåret 1920—1921. För tiden efter ecklesiastikåret 1920—1921

Tillfällig löneförbättring åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat m. fl. prästmän.

skall, där löneförbättring av tillfällig eller stadigvarande beskaffenhet beviljats statens befattningshavare, tillfällig löneförbättring, jämlikt av Konungen och riksdagen beslutade grunder och enligt av Konungen utfärdade närmare bestämmelser, utgå till omförmälda präster.

Angående sättet för gäldandet av den till prästerna utgående tillfälliga löneförbättringen föreskrives att dylik löneförbättring åt kyrkoherdar, komministrar och ständiga adjunkter skall för varje pastorat, såvitt angår dess prästerskap, bestridas, i den mån sådant erfordras, medelst församlingsavgifter och övriga till prästerskapet anslagna avlöningstillgångar på sätt och i den ordning 11 § 1 mom. samt 19 och 20 §§ prästlöneregringslagen stadga. Har för bestridande av, jämte avlöning, tillfällig löneförbättring åt nu nämnda präster såsom församlingsavgifter inom ett pastorat utdebiterats sammanlagt större belopp än som motsvarar 6 öre för varje helt eller påbörjat tiotal kronor av pastoratets hela inkomstbelopp, skall ersättning av kyrkofondens medel beredas pastoratet för det överskjutande beloppet. Tillfällig löneförbättring åt kontraktsprostar gäldas från kyrkofonden.

Med föranledande av stadgandena i ovanberörda lag utfärdades i överensstämmelse med av riksdagen och kyrkomötet godkända grunder för den tillfälliga löneförbättringens utgående under ecklesiastikåret 1920—1921 kungörelse i ämnet, även den dagtecknad den 19 november 1920 (nr 843). I kungörelsen intogos med stöd av bestämmelserna i 12 och 13 §§ prästlöneregringslagen samt i 6 § 8 mom. kyrkofondslagen föreskrifter dels om tillfällig löneförbättring jämväl åt extra ordinarie prästmän, vilkas arvoden utgå jämlikt 1 § 3 mom. adjunktsavlöningsförordningen (adjunkter i egentlig bemärkelse) eller jämlikt nyssnämnda stadgande i kyrkofondslagen (kontraktsadjunkter m. fl.), vilken löneförbättring utgår ur kyrkofonden, dels ock angående viss förhöjning av vikariearvode.

De för ecklesiastikåret 1924—1925 gällande bestämmelserna rörande den tillfälliga löneförbättringens utgående finnas intagna i en den 20 juni 1924 utfärdad kungörelse (nr 311). Enligt denna kungörelse utgår tillfällig löneförbättring till följande prästerliga befattningshavare: 1) kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat; 2) ständiga adjunkter i nyreglerade pastorat; 3) adjunkter i egentlig bemärkelse; 4) stifts- och kontraktsadjunkter m. fl. samt 5) kontraktsprostar.

Löneförbättringen utgår, för år räknat, till kyrkoherde och komminister med 650 kronor, om den jämlikt 3 och 4 §§ löneregringslagen fastställda kontanta lönen (således med bortseende från ålderstillägg, skjutsersättning och hyresersättning) icke uppgår till 4,000 kronor, med 700 kronor, om den kontanta lönen uppgår till 4,000 kronor men icke till 5,500 kronor, med 750 kronor, om den kontanta lönen uppgår till 5,500 kronor men icke till 7,000 kronor, samt med 800 kronor, om den kontanta lönen uppgår till eller överstiger 7,000 kronor. Åtnjuter befattningshavare förmån eller inkomst utöver den fastställda lönen, kan löneförbättringen undergå viss minskning. Till ständig adjunkt och adjunkt i egentlig bemärkelse utgår löneförbättringen med 15 procent å adjunktsarvodet (såväl grundbelopp som åldersstillägg och förhöjning i arvode på grund av tjänstgöring vid två ordinarie befattningar), dock högst 300 kronor. För stifts- och kontraktsadjunkt m. fl. utgör löneförbättringen 15 procent å det fastställda arvodet (såväl grundarvode som ålderstillägg), dock högst 470 kronor. Kontraktsprost slutligen äger såsom löneförbättring uppbära ett belopp, motsvarande 25 procent å prostarvode.

Särskilda föreskrifter lämnas rörande löneförbättringens utgående vid för-
ening av tjänster.

Efter denna redogörelse för bestämmelserna rörande den till prästerskapet
under innevarande ecklesiastikår utgående tillfälliga löneförbättringen ber
jag att få övergå till frågan om löneförbättring för ecklesiastikåret 1925—
1926. Beträffande den i det föregående omnämnda förutsättningen för dess
utgående, nämligen att löneförbättring av tillfällig eller stadigvarande be-
skaffenhet beviljats statens befattningshavare för motsvarande tid, vill jag
erinra om att Kungl. Maj:t i en förut denna dag avlåten proposition, före-
slagit riksdagen medgiva, att tillfällig löneförbättring må under budgetåret
1925—1926 utgå till vissa statens befattningshavare.

Vad beträffar *grunderna för den tillfälliga löneförbättringens utgående* har
prästernas löneförbättring för ecklesiastikåret 1924—1925 avpassats efter
den till statens befattningshavare under motsvarande tidsperiod utgående
löneförbättringen. I nyssnämnda proposition föreslås, att den statstjänste-
männen under budgetåret 1925—1926 tillkommande tillfälliga löneförbät-
tringen skall för de flesta därav berörda befattningshavarna utgå efter samma
grunder som under budgetåret 1924—1925. Endast för lärarpersonalen vid
de allmänna läroverken och vissa andra undervisningsanstalter föreslås i viss
mån ändrade grunder, vilka innebära en förhöjning av till dem utgående
belopp. Emellertid synes mig anledning icke förefinnas att därför för prä-
sternas del för ecklesiastikåret 1925—1926 ifrågasätta några ändringar i de
grunder för löneförbättringens utgående, som för närvarande gälla.

I fråga om *kostnaden för den tillfälliga löneförbättringen*, vilken kostnad,
enligt vad av det redan sagda framgår, i vissa fall fördelas mellan pasto-
raten och kyrkofonden under det densamma i andra fall utgår allenast av
nämnda fond, har — med ledning av en av kyrkofondskommittén verk-
ställd undersökning och kalkyl rörande ifrågavarande kostnad för ecklesia-
stikåret 1923—1924 och densammans fördelning, vars resultat finnes intaget
i det vid Kungl. Maj:ts proposition den 16 mars 1923, nr 178, fogade ut-
draget av protokoll över ecklesiastikärenden för samma dag — inom eckle-
siastikdepartementet verkställtts beräkning i nämnda avseenden i vad rör
ecklesiastikåret 1925—1926. Resultatet av denna beräkning framgår av
nedan intagna tablå.

	Totalbelopp	Av totalbeloppet be- strides av	
		pastoraten	kyrkofonden
	Kronor	Kronor	Kronor
Kyrkoherdar, komministrar, ständiga ad- junkter	1,495,000	690,000	805,000
Adjunkter i egentlig bemärkelse	40,000	—	40,000
Kontraktadjunkter m. fl.	5,000	—	5,000
Kontraktsprostar	16,000	—	16,000
Summa	1,556,000	690,000	866,000

Såsom synes av tablån uppgår totalkostnaden till 1,556,000 kronor, av vilket belopp 866,000 kronor kunna beräknas komma att belasta kyrkofonden.

Rörande *kyrkofondens förmåga att bära de fonden åliggande utgifterna för den tillfälliga löneförbättringen* har kyrkofondskommittén utförligt yttrat sig i sitt den 17 november 1919 avgivna betänkande VI angående tillfällig löneförbättring åt här förevarande prästmän. Till detta kommitténs yttrande, vilket finnes i huvudsakliga delar intaget i det vid propositionen nr 336 till 1920 års riksdag fogade statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden sid. 31—34, ber jag få hänvisa. Det torde vara tillräckligt att allenast erinra därom, att på grund av löneförbättringens karaktär förutsattes, att densamma skulle utgå före dyrtidstillägget, d. v. s. att dyrtidstilläggets storlek finge lämpas efter fondens förmåga att jämte fastställda löner och tillfällig löneförbättring ävensom fonden eljest åliggande utgifter bestrida jämväl dyrtidstillägget.

Enligt från statskontorets fondbyrå inhämtad uppgift utgjorde kyrkofondens behållning vid 1924 års slut i runt tal 34,800,000 kronor. Den ökning fonden under år 1924 undergått belöpte sig till cirka 5,900,000 kronor.

Någon anledning till tveksamhet förefinnes alltså icke rörande kyrkofondens förmåga att bära den på fonden belöpande andelen av kostnaden för ifrågavarande löneförbättrings utgående under ecklesiastikåret 1925—1926.

Under återopande av vad sålunda anförts, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till de prästmän, som finnas omförmälda i lagen den 19 november 1920 (nr 842) angående tillfällig löneförbättring åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster, må under ecklesiastikåret 1925—1926 utgå tillfällig löneförbättring efter samma allmänna grunder, som gälla för ecklesiastikåret 1924—1925.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagar Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, gilla; och skall proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. B. Hammar.